

ДЕПАРТАМЕНТ КУЛЬТУРИ І ТУРИМУ
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ОБЛАСНИЙ ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР
КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВА

**ТРАДИЦІЙНА КУЛЬТУРА
В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ:
ПЛАТФОРМА ДЛЯ МІЖКУЛЬТУРНОГО
ТА МІЖРЕГІОНАЛЬНОГО
СУСПІЛЬНОГО ДІАЛОГУ**

Матеріали науково-практичної конференції

22-23 травня 2015 року

Харків – 2015

УДК 008:316.73](043.2)
ББК 71.045я431
Т65

Редакційна колегія:

Л.Г. Омельченко – директор Обласного організаційно-методичного центру культури і мистецтва, заслужена артистка України

О.Г. Бугайченко – завідувач відділу інноваційних культурних проєктів та міжнародного співробітництва Обласного організаційно-методичного центру культури і мистецтва

Н.М. Роман – доцент, кандидат педагогічних наук

Адреса редакційної колегії: 61002, Україна, м. Харків, вул. Пушкінська, 62;
Обласний організаційно-методичний центр культури і мистецтва.
Тел +380 (57) 700-26-62

Т65 Традиційна культура в умовах глобалізації: платформа для міжкультурного та міжрегіонального суспільного діалогу. Матеріали науково-практичної конференції (22-23 травня 2015 року). – Харків, 2015.– 274с.

Збірку присвячено актуальним проблемам сучасної традиційної культури, які було висвітлено в ході роботи науково-практичної конференції «Традиційна культура в умовах глобалізації: платформа для міжкультурного та міжрегіонального суспільного діалогу», що відбулася в м. Харкові 22-23 травня 2015 року.

У представлених тезах та доповідях окреслено сучасні підходи до міжкультурного та міжрегіонального діалогу з позицій мистецтвознавства, історії, філософії, педагогіки та культури. Виявлено й обгрунтовано шляхи ефективного застосування традиційної культури в сучасному глобалізованому суспільстві. Окрему увагу приділено питанням взаємопроникнення та взаємозбагачення національних культур в історичному вимірі. В конференції взяли участь провідні науковці та досвідчені фахівці з різних регіонів України, а також із Молдови та Росії.

Для широкого кола дослідників, практиків, а також усіх тих, хто цікавиться проблемами національного усвідомлення та самоідентифікації, перспективами розвитку традиційної культури та її ролі в міжкультурному та міжрегіональному суспільному діалозі.

Матеріали друкуються в авторській редакції з незначними коректорськими правками українською та російською мовами.

УДК 008:316.73](043.2)
ББК 71.045я431

Обласний організаційно-методичний центр культури і мистецтва, 2015

О.М. Сошнікова,
кандидат філософських наук,
заступник директора з наукової роботи
Харківського історичного музею

РОЛЬ МУЗЕЙНОЇ КОМУНІКАЦІЇ У СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Ставлення до пам'яток історії і культури є показником рівня розвитку держави та духовної зрілості її громадян. Україна є однією з провідних країн Європи за кількістю об'єктів історико-культурної спадщини, більшу частину яких зберігають музеї. Саме в музеях України широко представлені багатомістові традиції, матеріалізована історія українського народу, збереження й пропаганда яких забезпечує зв'язок поколінь, сприяє індивідуальному та колективному духовному самовизначенню людей, ствердженню української нації як самодостатньої одиниці світової цивілізованої спільноти, державним утвердженням національних цінностей і пріоритетів.

Музей – це унікальне суспільне утворення, яке покликане слугувати місцем зустрічі для продуктивної міжкультурної взаємодії, інформаційного й цілісного обміну між різними спільнотами, етносами, поколіннями, різними професійними, віковими, територіальними та іншими субкультурами.

У такому розумінні сучасної місії музею очевидно, наскільки широким може бути коло його партнерів, зацікавлених у використанні посередницького, комунікаційного потенціалу цього соціального інституту. Це органи влади і місцеве самоврядування, що зацікавлені в музеї як партнері, який може формувати й розвивати імідж свого міста більш різноманітно, що сприяє збільшенню його авторитету, підкреслює унікальність міста в очах мешканців і сприяє соціальній солідарності, розкриває його красу і привабливість перед туристами та інвесторами. Освітні заклади можуть активно співпрацювати з музеєм у освітньо-виховному процесі розвитку молоді.

Музеї і галереї, як вітчизняні, так і зарубіжні, можуть розвивати співробітництво між собою (обмін інформацією та виставками, заходами тощо): така взаємодія може бути дуже ефективною як у демонстрації світовому співтовариству пам'яток історії і культури України, регіону, міста, так і у зануренні українців

у інше культурне середовище, що, в свою чергу, сприятиме вирішенню певних завдань пошуку світоглядних і інтелектуальних орієнтирів соціокультурної адаптації людини в сучасному мультикультурному світі.

Взаємодія музею з представниками творчих, благодійних, суспільних організацій, об'єднань та спонсорами сприятиме організації спільних проєктів, програм, конкурсів, спільній роботі з підвищення соціокультурного життя міста та області і країни в цілому. Музеї активно співпрацюють з представниками ЗМІ та Інтернет-спілками. Метою такої співпраці є популяризація музейної діяльності, що сприяє просуванню музейного продукту та послуг у суспільство.

Особливої актуальності набувають зв'язки з Інтернет-спілками, які останнім часом трансформуються у міжрегіональні субкультури і можуть бути цільовою аудиторією для музею. На жаль, музей не може конкурувати з телебаченням і Інтернет простором, але музей може інтегруватися в нього і спробувати зайняти лідерські позиції. У такому випадку на зміну комунікабельності приходить комунікативність, тобто вміння встановлювати зв'язки. Саме ступінь взаємодії та ефективність взаємозв'язків через музейну комунікацію повинні бути критерієм оцінки діяльності музею.

Розмаїття зв'язків музею та суспільства дає підстави розглядати музей як сукупність інформаційних взаємодій, де можна виокремити спрямовані впливи на особу, групу, культуру, суспільство в цілому. Реалізується комунікативна функція музею через виявлення комплексу значень, притаманних речі. Саме через предметно-речові форми музейної експозиції передається значна частина інформації, необхідної для формування особистості. Особливість музейного речового світу полягає в тому, що його існування переверщує вік людини і постає конкретно-чуттєвим ланцюгом, що пов'язує історичні часи.

Музейна комунікація є особливим феноменом, що впливає на буття людини в культурі, механізми формування індивідуальної і суспільної свідомості, національного менталітету.